

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 26. srpnja 2024.

Analiza odluke

Jelić protiv Hrvatske
zahtjev br. 80852/17

čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju – zaštita vlasništva

Trošarina naplaćena od podnositelja nije bila prekomjerna jer je pored kompenzatorne imala i preventivnu i kaznenu svrhu, a donesena je u području u kojem država ima široku slobodu procjene

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u odboru od 3 suca, 16. travnja 2024., donio je odluku u kojoj je utvrdio da je zahtjev podnositelja podnesen zbog povrede članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava (dalje: Protokol br. 1 uz Konvenciju) nedopušten.

Podnositelju, poljoprivrednom gospodarstveniku, naloženo je plaćanje trošarine zbog neovlaštenog korištenja plinskog ulja obojenog plavom bojom tzv. „plavog dizela“. Naime, inspeksijskim nadzorom utvrđeno je da je dizelsko gorivo namijenjeno za rad u poljoprivredi koristio za grijanje doma i poslovnih prostorija, a protivno važećem Zakonu o trošarinama.¹ Posljedično, Carinska uprava, Područni carinski ured Osijek naložio mu je plaćanje trošarine i zatezne kamate. Iznos je određen sukladno odredbi zakona prema kojoj se trošarina obračunava na količine koje odgovaraju obujmu spremnika pogonskog goriva uvećane 100 puta ako se ona ne može odrediti sukladno knjigovodstvenim ispravama vlasnika poljoprivrednog gospodarstva.² Protiv predmetne odluke podnositelj se žalio, ali je Ministarstvo financija odbilo njegovu žalbu. U ovršnom postupku koji je uslijedio nakon konačnosti odluke od podnositelja je naplaćen cjelokupni iznos trošarine. U upravnom sporu, upravni sudovi su potvrdili zakonitost osporavane odluke dok je ustavna tužba podnositelja odbačena kao nedopuštena.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio da je iznos plaćene trošarine bio nerazmjeran ozbiljnosti povrede jer mu je nametnut prekomjeran teret i stoga povrijeđeno pravo na mirno uživanje vlasništva.

Sukladno općim načelima navedenim u predmetu [S.C. Zorina International S.R.L. protiv Rumunjske](#) (br. 15553/15, stavci 40.-42., 27. lipnja 2023.) naplata trošarine od podnositelja predstavljala je miješanje u njegovo pravo na mirno uživanje vlasništva i to miješanje radi osiguranja plaćanja poreza i drugih doprinosa i kazni. S tim u vezi, bitno je istaknuti da su nacionalne vlasti na prvom mjestu pozvane odlučiti o tome koje će se vrste poreza i doprinosa ubirati jer takve odluke uključuju procjenu političkih, ekonomskih i društvenih pitanja za koja Europski sud smatra da potpadaju u nadležnost država članica. Posljedično, države uživaju široku slobodu procjene zakonski urediti opći interes zbog kojeg bi

¹ Zakon o trošarinama ((NN 83/2009, 111/2012, 22/2013)

² Članak 76. stavak 2. Zakona o trošarinama (NN 83/2009, 111/2012, 22/2013)

takvo miješanje u pravo na „mirno uživanje vlasništva“ bilo opravdano. Međutim, navedeno ne znači da je nadzorna uloga Europskog suda u ovakvim situacijama u potpunosti isključena jer on mora provjeriti je li članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju ispravno primijenjen ([Orion-Břeclav, s.r.o., protiv Češke Republike \(odl.\)](#), br. 43783/98, 13. siječnja 2004.). Miješanje u pravo na mirno uživanje vlasništva, uključujući i ono koje proizlazi iz mjera za osiguranje plaćanja poreza, mora uspostaviti pravednu ravnotežu između zahtjeva općeg interesa zajednice i zahtjeva zaštite temeljnih prava pojedinaca ([S.C. Zorina International S.R.L. protiv Rumunjske](#) br. 15553/15, stavci 43.- 44., 27. lipnja 2023.).

Europski sud je stoga u predmetu podnositelja ispitao: (i) je li miješanje bilo zakonito, (ii) je li težilo legitimnom cilju, te (iii) je li bilo razmjerno legitimnom cilju kojem se težilo.

Je li miješanje bilo zakonito?

Europski sud je primijetio da je trošarina nametnuta podnositelju određena sukladno odredbama Zakona o trošarinama (čl. 76. st. 2. u vezi s čl. 92. st. 4. i 77.), te u skladu s praksom poreznih tijela³. Naime, prema Zakonu o trošarinama, postojala su dva načina za izračun količine „plavog dizela“ na koju se primjenjivala trošarinska stopa u slučaju neovlaštene uporabe: (i) množenjem volumena spremnika u kojem je „plavi dizel“ pronađen sa sto, ili (ii) množenjem količine „plavog dizela“ koji je bilo upotrijebljen u nedopuštene svrhe s deset. Sukladno praksi poreznih tijela, potonja metoda primjenjivala se samo u slučajevima kada se količina „plavog dizela“ koja je neovlašteno potrošena mogla utvrditi iz knjigovodstvenih evidencija i drugih isprava, a s kojima podnositelj nije raspolagao te ih nije niti dostavio u postupku pred domaćim tijelima.

Europski sud je stoga zaključio da je u predmetu podnositelja trošarina jedino mogla biti određena primjenom metode množenja volumena spremnika sa sto. Odredbe na koje su se pozvale hrvatske vlasti bile dostupne i predvidljive u njihovoj primjeni, te je stoga podnositelj morao biti svjestan da je korištenje „plavog dizela“ u svrhe koje nisu poljoprivredne nedopušteno, kao i načina na koji će mu u tom slučaju trošarina biti obračunata.

Slijedom navedenog, Europski sud je utvrdio da je miješanje u pravo podnositelja bilo zakonito.

Je li miješanje težilo legitimnom cilju?

Miješanje u predmetu podnositelja težilo je legitimnom cilju osiguranja plaćanja poreza, točnije trošarina i sprječavanju utaje poreza.

Je li miješanje bilo razmjerno legitimnom cilju kojem se težilo?

Iznos trošarine (70.230 EUR) Europski sud nije smatrao prekomjernim ([Kršćanska vjerska organizacija Jehovinih svjedoka protiv Armenije \(odl.\)](#), br. 73601/14, stavak 53., 29. rujna 2020.), a iako je podnositelj zahtjeva isticao da je imao određenih poteškoća proizašlih iz naplate trošarine i ovršnog postupka ništa nije ukazivalo da je zbog toga došlo do ugrožavanja njegove egzistencije ili normalnog rada njegovog poljoprivrednog gospodarstva. Također, Europski sud je istaknuo da naplata trošarine u predmetu podnositelja nije imala samo kompenzatornu svrhu, već je ona određena i kao kazna podnositelju zbog pokušaja utaje poreza

---

³ Odluke Područnog carinskog ureda Vukovar od 17. studenog 2010. i 5. rujna 2011.

([Milošević protiv Hrvatske](#), br. 12022/16 , stavci 32. i 39., 31. kolovoza 2021.). Stoga se razmjernost trošarine mora ocjenjivati i u svjetlu široke slobode procjene koju nacionalne vlasti imaju u poreznim pitanjima. Konačno, odluku o određivanju trošarine podnositelj je mogao osporavati, kako u upravnom tako i u sudskom postupku, a Europski sud nije pronašao nikakav dokaz da je postupak potvrđivanja odluke o trošarini bio obilježen proizvoljnošću ili da je bio nepravedan.

Slijedom svega navedenog, Europski sud je utvrdio da je zahtjev podnositelja očito neosnovan te ga je odbacio.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2024. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava